talrude med plads til 12-cifrede lysende tal (og hvormed der kan udføres additioner, multiplikationer, subtraktioner, divisioner, procentregning, kvadratrodsuddragning og beregninger med én konstant), af en aflåselig kasseenhed af stål med en pengeskuffe af plast, samt af tilbehør (elektrisk ledning, dobbelt papirrulle, støvhætte), kan ikke anses for en funktionel enhed og dermed heller ikke for én vare, nemlig et kasseapparat henhørende under pos. 84.52 B i den fælles toldtarif.

2. De bestanddele, som tilsammen udgør det i det første spørgsmål omhandlede produkt, må anses for en »vare i sæt«, jfr. punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser vedrørende nomenklaturen i den fælles toldtarif. Produktet skal derfor tariferes, som om det bestod af den bestanddel, der er karaktergivende.

Koopmans Mackenzie Stuart Bosco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. februar 1984.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl

Ekspeditionssekretær

T. Koopmans

Formand for første afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 8. DECEMBER 1983 [1]

Høje Domstol.

Den anmodning om præjudiciel afgørelse, der i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet af Bundesfinanzhof, VII. afdeling, ved kendelse af 1. marts 1983, drejer sig om pos. 84.52 i den fælles toldtarif. Denne position omfatter regnemaskiner, bogholderimaskiner, kasseapparater, frankeringsmaskiner, billetmaskiner og lignende maskiner, der er forsynet med regnemekanismer. Pos. A omfatter elektroniske

1 — Oversat fra tysk.

regnemaskiner, for hvilke der i 1981 var fastsat en autonom toldsats på 14 % og en bundet toldsats på 13,5 %. Pos. B vedrører de andre varer under denne position, for hvilke der var fastsat henholdsvis en autonom toldsats på 12 % og en bundet toldsats på 5,2 %.

Bundesfinanzhof, VII. afdeling, har i denne forbindelse forelagt Domstolen følgende spørgsmål:

»1. Skal begrebet 'kasseapparat' i pos. 84.52 B i den fælles toldtarif fortolkes således, at det omfatter en genstand, der betegnes som et 'elektronisk kasseapparat', og som på indførselstidspunktet består af flere dele emballeret hver for sig i samme papkasse, nemlig af en almindeligt anvendelig elektronisk bordregnemaskine med trykkeanordning og med en talrude med 12-cifrede lysende tal (og hvormed der kan udføres additioner, multiplikationer, subtraktioner, divisioner, procentregning, kvadratrodsuddragning og beregninger med én konstant), af en aflåselig kasseenhed af stål med en pengeskuffe af plast, samt af tilbehør (elektrisk ledning, dobbelt papirrulle, støvhætte)? Kan de nævnte dele som helhed anses for en funktionel enhed og dermed for én vare, nemlig et kasseapparat henhørende under pos. 84.52 B i den fælles toldtarif, når henses til, at den elektroniske bordregnemaskine og kasseenheden, før de anvendes som kasseapparat, skal stilles oven på hinanden ved hjælp af dertil indrettede anordninger (elektrisk ledning med stik i kasseenheden, en stikdåse, der svarer hertil, i bordregnemaskinen og stødpuder af gummi, der svarer til hinanden, på begge dele), uden at der dog er fast forbindelse mellem dem?

2. Hvis spørgsmål 1 besvares benægtende:

Kan sådanne genstande, der består af flere dele, anses for en 'vare i sæt' eller 'sammensatte varer bestående af ... forskellige bestanddele', jfr. punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser?«

Metro International Kommanditgesellschaft, Düsseldorf, sagsøgeren i hovedsagen, ansøgte hos Oberfinanzdirektion München (herefter benævnt OFD), sagsøgte i hovedsagen, om en bindende toldtariferingsudtalelse angående et 'elektrisk kasseapparat PCR 1300' som beskrevet i det første spørgsmål.

OFD henførte i en bindende toldtariferingsudtalelse af 11. juni 1981 dette produkt under pos. 84.52 A i den fælles toldtarif »elektroniske regnemaskiner« som en vare i sæt i medfør af punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser. Den klage, der blev indgivet i den anledning, blev afvist ved afgørelse af 18. december 1981 under henvisning til beskrivelsen af kasseapparater i I. del, C, i de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen, pos. 84.52.

Sagsøgeren har for Bundesfinanzhof i det væsentlige gjort gældende, at den vare, der skal tariferes, ikke er en vare i sæt, men en funktionel enhed, nemlig et elektronisk kasseapparat. Varen blev både indkøbt og solgt af sagsøgeren under denne betegnelse. De enkelte dele

er kendetegnet ved et særligt teknisk udstyr, hvoraf især kasseenheden er værdiløs, når den ikke er forbundet med den elektroniske regnemaskine. På den anden side ligger regnemaskinens økonomiske betydning i udstyret, der er afstemt efter kasseapparatets funktion, mens en tilsvarende bordregnemaskine tilbydes til en lavere pris. Til syvende og sidst er den almindelige handelsopfattelse afgørende for tariferingen, da de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen ikke er retligt bindende og desuden ikke er til hinder for, at den omtalte vare tariferes som kasseapparat.

Afdelingens udgangspunkt er, at det ikke kan udledes af ordlyden af pos. 84.52, om en vare, der består af elektronisk regnemaskine, kasseenhed og tilbehør, som kan sættes sammen, kan tariferes som kasseapparat. Efter rettens opfattelse kan den omstændighed, at elektroniske regnemaskiner og kasseapparater ifølge tariffen er forskellige varer, ikke udelukke, at en elektronisk regnemaskine, når den anvendes som kasseapparat efter at være løst forbundet med kasseenheden ved hjælp af de dertil indrettede anordninger, skal henføres under pos. 84.52 B som en såkaldt funktionel enhed i form af et kasseapparat. Afdelingen anser det imidlertid også for muligt, at det produkt, der skal tariferes, kan behandles som én vare, der består af forskellige bestanddele, eller en vare i sæt, jfr. punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser i den fælles toldtarif, således som toldvæsenet har gjort, idet dette afviser, at varen kan bedømmes som en funktionel enhed. I så fald er der efter afdelingens opfattelse meget, der taler for at anse den elektroniske regnemaskine for den karaktergivende bestanddel. Endelig forekommer det afdelingen tvivlsomt, om beskrivelsen i de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen, hvorefter kasseapparater kun kan lægge de registrerede beløb sammen og ikke kan udføre andre regneoperationer, stadig udgør en tilladelig fortolkning af ordlyden af det tarifmæssige begreb, eller om den ændrer dette på utilladelig måde, når henses til den tekniske udvikling på det elekroniske område.

Min stillingtagen til de problemer, der er rejst i de nævnte spørgsmål, er følgende:

1. Det første spørgsmål

Dette spørgsmål går ud på, om en vare, der kan sættes sammen, og som består af en elektronisk regnemaskine, kasseenhed og tilbehør, kan tariferes som kasseapparat under pos. 84.52 B i den fælles toldtarif, eller om et sådant kun foreligger, når registreringsanordningen og kasseapparatet konstruktionsmæssigt udgør en enhed.

Hvad angår den konstruktionsmæssige enhed kan jeg i overensstemmelse med sagsøgeren i hovedsagen hverken af den fælles toldtarif eller af de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen udlede, at det principielt skulle være udelukket at henføre et elektronisk kasseapparat, der leveres i moduler, under pos. 84.52 B i den fælles toldtarif. En sådan tarifering er i hvert fald i henhold til punkt 2 a i de almindelige

tariferingsbestemmelser vedrørende den fælles toldtarif retligt velbegrundet, når der er tale om enkeltdele, som, når de sættes sammen, kun kan blive til et kasseapparat. Hvis omvendt en væsentlig del — som i det foreliggende tilfælde den elektroniske bordregnemaskine, der som sådan ville henhøre under pos. 84.52 A — også kan anvendes til andre funktioner end kasseapparatets og uafhængigt af varens andre bestanddele, må det uden hensyn til betegnelsen principielt lægges til grund, at der i henhold til punkt 2 b i de almindelige tariferingsbestemmelser principielt er tale om en sammensat vare, der skal tariferes efter principperne i punkt 3 i de almindelige tariferingsbestemmelser. Afgørende herfor er, at den vare, der skal tariferes, er sammensat af flere bestanddele, der taget hver for sig kan have en selvstændig funktion og ikke på forhånd blot skal anses som enkeltdele i et kasseapparat, men som tarifmæssigt forskellige varer. Sådanne produkter skal i hvert fald tariferes som en sammensat vare, når i det mindste en del har en selvstændig funktion og som sådan ville henhøre under en bestemt position.

Hvis dette er tilfældet — som her med bordregnemaskinen, der kan skilles fra de andre dele — kunne den omtvistede vare, som den forelæggende ret har fremhævet, ud fra de nævnte tariferingsprincipper kun anses som en vare, nemlig et kasseapparat henhørende under pos. 84.52 B, hvis den dannede en såkaldt *funktionel enhed.* Den anden del af det første spørgsmål sigter mod en afklaring af dette problem, der ikke er nævnt i selve tariferingsbestemmelserne i den fælles toldtarif.

Som den forelæggende ret har fastslået, er dette begreb kun defineret under nr. 63 [1] i bestemmelse 3 i afsnit XVI i de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen, der efter Domstolens faste praksis er et gyldigt middel til fortolkning af positionerne i den fælles toldtarif. Bestemmelse 3 i afsnit XVI i den fælles toldtarif, som også omfatter kapitel 84, bestemmer, at kombinerede maskiner samt maskiner, der er indrettet til ad udføre flere funktioner (komplementære eller alternative), principielt tariferes efter den pågældende kombination eller maskines hovedfunktion. Som en undtagelse herfra foreskrives følgende:

»Denne bestemmelse skal endvidere ikke anvendes, når en maskine eller et apparat består af dele, der er adskilt fra hinanden, og som er bestemt til i fællesskab at udføre en eneste, nøje bestemt funktion, der er omtalt i en position i kapitel 84. Det hele skal i så fald henføres under den position, der svarer til denne funktion, også når de enkelte dele f.eks. af praktiske grunde er adskilt fra hinanden og kun forbundet med hinanden ved hjælp af ... elektriske ledninger [2].«

Denne snævre opfattelse af den funktionelle enhed gør det således muligt at afvige fra de almindelige tariferingsbestemmelser ved *direkte* at henføre maskiner bestående af *dele,* der henføres under flere positioner, under en bestemt position, når disse dele, som det forkommer mig, *udelukkende* er bestemt til i fællesskab at udføre den eneste, nøje bestemte funktion, der er omtalt i positionen. Da der ikke hidtil har været noget retligt bindende grundlag for denne opfattelse af den funktionelle enhed, og da den kan indebære en udvidelse af det specielle begreb, en vare, der

1 — Henvisningen gælder de tyske forklarende bemærkninger. O. a.

2 — Domstolens oversættelse. O. a.

skal tariferes, og som udgør en fysisk enhed, må man også give Kommissionen medhold i, at der må anlægges en strengere målestok ved undersøgelsen af, om der foreligger en sådan funktionel enhed. Af den tidligere definition følger især, at begrebet funktionel enhed ikke må misbruges i den forstand, at spørgsmål, hvor der er konkurrence mellem *forskellige positioner,* løses vilkårligt på en måde, der afviger fra de almindelige tariferingsbestemmelser.

Når den omtvistede vare betragtes ud fra disse kriterier, må det imidlertid fastslås, at i hvert fald den aftagelige bordregnemaskine objektivt set ikke *udelukkende* er bestemt til sammen med de andre dele kun at udføre funktionen som kasseapparat, jfr. pos. 84.52 B, men også funktioner som elektronisk regnemaskine, jfr. pos. 84.52 A.

Da varen i sammensat stand både kan anvendes som elektronisk regnemaskine og som kasseapparat, og en del, der uden videre kan tages af, allerede objektivt set er velegnet til at udføre en regnemaskines funktioner, opstår der for så vidt et konkurrenceproblem, som efter min opfattelse ikke kan løses via problemet funktionel enhed, hvis man vil udelukke faren for omgåelse af tarifsatserne.

I denne sammenhæng er jeg ligesom Kommissionen af den opfattelse, at det — i modstrid med sagsøgerens opfattelse — når det kommer til stykket, kan stå hen, om de forklarende bemærkninger til TSR-nomenkaturen, pos. 84.52, nr. 17 til 24 [1], hvori det bl.a. hedder, at kasseapparater i det væsentlige udfører additionsopgaver og ikke andre, mere komplicerede regneoperationer, stadig udgør en tilladelig fortolkning af ordlyden af det tarifmæssige begreb, når henses til den tekniske udvikling på det elektroniske område. Det afgørende er snarere, at den elektroniske bordregnemaskine, der kan anvendes uafhængigt af de andre dele, i hvert fald ikke er noget kasseapparat.

Til slut må jeg derfor med Kommissionen fastslå, at en vare, der ikke danner en fysisk enhed, men består af flere dele, ikke kan anses for en funktionel enhed og dermed heller ikke for én vare, nemlig et kasseapparat henhørende under pos. 84.52 B i den fælles toldtarif, når en aftagelig del foruden de regneoperationer, der sædvanligvis udføres af kasseapparater, også kan udføre mere komplicerede regneoperationer, der sædvanligvis udføres af elektroniske regnemaskiner.

2. Det andet spørgsmål

Hvis det første spørgsmål besvares benægtende, vil den forelæggende ret gerne vide, om sådanne genstande, der består af flere dele, kan anses for en »vare i sæt« eller »sammensatte varer bestående af ... forskellige bestanddele«, jfr. punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser.

Afdelingen anser det under henvisning til afsnit VIII i I. del af de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen, nr. 18 [1], ikke for udelukket tarifmæssigt at behandle det omtvistede produkt som én vare, bestående af forskellige bestanddele, jfr. punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser. Ifølge de forklarende bemærkninger anses ikke blot varer, hvis bestanddele er forbundet til et praktisk talt uadskilleligt hele, for sammensatte varer bestående af flere bestanddele, men også varer, hvis be-

1 — Henvisningen gælder de tyske forklarende bemærkninger. O. a.

standdele kan skilles ad, forudsat at disse bestanddele passer til hinanden og supplerer hinanden, og at de, når de er sat sammen, udgør et hele, hvis bestanddele vanskeligt kan sælges enkeltvis. Den sidste betingelse, der, som Kommissionen med rette har fremhævet, må gælde alle bestanddele, er dog nok ikke opfyldt i det foreliggende tilfælde, i det mindste ikke hvad angår bordregnemaskinen, der kan anvendes selvstændigt.

I stedet må den omtvistede vare nok anses for en vare i sæt i henhold til punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser. Ifølge de forklarende bemærkninger til TSR-nomenklaturen, til punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser, nr. 22 [1], anses sådanne sammensætninger, der består af varer, som både kan anvendes, sådan at de supplerer hinanden, og uafhængigt af hinanden, og som er sammensat for at tilfredsstille et behov eller for at udføre en bestemt funktion og fremstillet med henblik på detailhandel, for varer i sæt. Efter min opfattelse opfylder den omtvistede vare disse kriterier.

Når det kommer til stykket, kan det imidlertid stå hen, om det omtalte produkt skal anses for en vare bestående af forskellige bestanddele eller en vare i sæt, da begge under alle omstændigheder ifølge punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser skal tariferes efter den karaktergivende bestanddel. En vares karakter kan ifølge de forklarende bemærkninger til punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser i TSR-nomenklaturen, nr. 17 [1], f.eks. fremgå af bestanddelenes beskaffenhed, omfang, antal, vægt, værdi eller deres betydning for varens anvendelse. Under hensyn til disse faktorer, især den elektroniske regnemaskines ubestrideligt højere værdi i forhold til de andre dele, og bordregnemaskinens betydning med hensyn til det formål, sættet skal anvendes til, er jeg ligesom den forelæggende ret og Kommissionen af den opfattelse, at bordregnemaskinen uden tvivl må anses for den karaktergivende bestanddel. Den omtalte vare kan derfor heller ikke tariferes som kasseapparat i henhold til pos. 84.52 B, jfr. punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser.

3. Jeg skal derfor til slut foreslå, at det første spørgsmål besvares benægtende, og at det med hensyn til det andet spørgsmål kendes for ret, at sådanne genstande, som er beskrevet i det første spørgsmål, skal tariferes som varer i sæt i medfør af punkt 3 b i de almindelige tariferingsbestemmelser.

1 — Henvisningen gælder de tyske forklarende bemærkninger. O.a.